

به نام خدا

نقاشی (هنر) درمانی و قصه درمانی

تالیف و گردآوری: الهام اهنگران



بهار ۱۳۹۹

سرشناسه	: آهنگران، الهام، -۱۳۶۰
عنوان و نام پدیدآور	: نقاشی (هنر) درمانی و قصه درمانی؛ گردآوری و تالیف: الهام آهنگران
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات پادینا، ۱۳۹۹ -
مشخصات ظاهری	: ۱۱۸ ص
شابک	: شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۱۹-۹۱-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: هنر
رده بندی کنگره	: RC ۴۸۹
رده بندی دیویی	: ۸۵۱۵۶/۶۱۵
شماره کتابشماره ملی	: ۷۳۶۱۱۶۰



نقاشی (هنر) درمانی و قصه درمانی

گردآوری و تألیف: الهام آهنگران

ناشر: انتشارات پادینا

طراحی جلد و صفحه‌آرایی: انتشارات پادینا

نوبت چاپ: اول (۱۳۹۹)

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۱۹-۹۱-۶

چاپ و صحافی: سینا

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

میدان انقلاب، ابتدای کارگر جنوبی، کوچه رشتچی پلاک ۷، واحد ۳، انتشارات پادینا

تلفن: ۷۷۳۲۱۷۵۷ و ۱۷-۶۶۹۴۹۱۱۵ (۰۲۱) همراه: ۰۹۰۲۵۰۸۸۳۸۱

www.padinapub.com

padina.pub@gmail.com

فهرست مطالب

۷	 مقدمه
۹	 فصل اول: نقاشی درمانی
۱۰	 تعاریف هنر درمانی
۱۲	 مزایای هنر درمانی
۱۲	 پیش فرض‌های اصلی در هنر درمانی
۱۳	 کاتارسیس و هنر درمانی
۱۳	 کاربرد نظریات روان‌شناسی در هنر درمانی
۱۳	 نظریه هشتالت درمان
۱۴	 نظریه یونگ و فروید در هنر درمانی
۱۴	 تأثیرات هنر درمانی بر کودکان
۱۵	 بازی، منشا هنری
۱۵	 انواع هنر درمانی
۱۶	 نقاشی درمانی
۱۶	 نقاشی درمانی و مزایای آن
۱۷	 روش‌های هنر درمانی گروهی
۱۷	 رویکرد هنر درمانی گروهی آزاد
۱۸	 رویکرد هنر درمانی گروهی موضوع محور
۱۸	 رویکرد هنر درمانی گروهی تعاملی
۱۹	 رویکرد هنر درمانی گروهی روان درمانی
۱۹	 رویکرد هنر درمانی گروهی با هدف بررسی مسائل اجتماعی
۱۹	 دلایل انتخاب هنر درمانی گروهی موضوع محور
۲۰	 دلایل انتخاب نقاشی درمانی
۲۱	 فواید استفاده از تکنیک‌های نقاشی درمانی
۲۲	 استفاده از تکنیک‌های نقاشی درمانی با مدل گوتمن
۲۴	 درمان هنر در فرهنگ معاصر
۲۴	 فناوری، دوران کودکی و نقاشی درمانی
۲۵	 تاریخ نقاشی درمانی با کودکان
۲۶	 تمرین‌های نقاشی درمانی
۲۷	 فرآیند درمانی

۳۰	درمان هنری با نوجوانان
۳۱	نقاشی درمانی بزرگسالان: چهار دهه، سنین ۲۰ تا ۶۰ سال
۳۲	رابطه درمانی
۳۳	معرفی نقاشی درمانی بزرگسالان
۳۴	مداخلات آموزشی
۳۵	اهداف جلسه نقاشی درمانی
۳۷	پیش برنامه‌ریزی: پروتکل‌ها و طول مدت جلسات
۳۷	تعاریف و سازگاری‌های جامع
۳۷	اختلال عصبی (ED)
۳۸	ناتوانی، رده یادگیری (SLD)
۳۹	سایر اختلالات سلامت (OHI)
۳۹	اختلال گفتاری یا بنی (i)
۴۰	آسیب شنوایی
۴۱	ناشنوایی
۴۲	اختلال بینایی، از جمله کوری (V)
۴۳	نابینایی (DB)
۴۴	استفاده از نقاشی در درمان
۴۴	خلاقیت و مقابله از طریق نقاشی درمانی
۴۵	پرخاشگری و نقاشی درمانی: دیدگاه تعامل گرای اجتماعی
۴۵	تعامل اجتماعی، پرخاشگری و نقاشی درمانی
۴۷	نقش نقاشی درمانی در درمان افسردگی
۴۸	نقاشی درمانی و سوء مصرف مواد
۴۸	عملی کردن هنر درمانی در زمینه‌های بین رشته‌ای
۴۸	نقاشی درمانی مدرسه
۴۸	مسایل تاریخی و معاصر در نقاشی درمانی مدرسه‌ای
۵۰	ایجاد برنامه نقاشی درمانی مدرسه
۵۱	اعتیاد و نقاشی درمانی: ملاحظات بین رشته‌ای
۵۱	آموزش نقاشی درمانی: رویکرد خلاقانه درون ذهنی متنوع
۵۳	مؤلفه‌های آموزشی و تربیتی
۵۷	فصل دوم: جلسات نقاشی درمانی
۶۳	فصل سوم: قصه درمانی
۶۴	قصه، جایگاه و کاربردهای بالینی آن

۶۴	قصه و اهمیت آن
۶۵	هدف‌ها و ارزش‌های قصه
۶۸	ویژگی‌های یک قصه‌ی خوب
۶۹	روش‌های قصه‌گویی
۶۹	تعویض چارچوب (تغییر شکل دادن)
۷۱	مکث و نشانه‌گذاری
۷۲	موجزگویی
۷۳	انتخاب قصه‌های مناسب
۷۴	مناسب‌ترین زمان برای قصه‌گویی
۷۴	تناسب سخن مخاطب
۷۵	قصه‌گویی راهی برای دست‌فرزدان
۷۶	مزایای قصه‌گویی برای والدین
۷۶	تأثیر گفتن قصه‌ای نامناسب کودک
۷۷	کاربرد درمانی قصه‌ها
۸۰	قصه و فرایند تغییر شناخت
۸۲	معیارهای مورد توجه قصه‌گو برای انتخاب قصه
۸۳	نکات مورد توجه قصه‌گو در حین قصه‌گویی
۸۴	ویژگیهای قصه در فرایند قصه‌درمانی
۸۵	رویه‌های قصه‌درمانی
۹۰	قصه‌گویی به عنوان یک راهبرد درمانی
۹۲	قصه در خانواده درمانی
۹۵	قصه‌درمانی به شیوه گروهی
۹۷	قصه در رویکردهای نظری روان‌درمانی
۹۸	قصه در رویکرد روان‌تحلیل‌گری
۱۰۰	قصه در رویکرد شناخت درمانی
۱۰۰	قصه در رویکرد رفتار درمانی
۱۰۳	فصل چهارم: جلسات قصه‌درمانی
۱۰۴	قصه‌درمانی به شیوه‌ی گروهی
۱۱۵	منابع

مقدمه

برای اینکه یک قصه بتواند واقعاً توجه کودک را جلب کند، باید او را سرگرم سازد و کنجکاویش را برانگیزد؛ اما برای غنی سازی زندگی کودک، قصه باید علاوه بر سرگرم سازی و تحریک کنجکاوی، تخیل او را نیز برانگیزد و به او کمک کند تا فهم و ادراک خود را بالا ببرد. عواطف خویش را منظم سازد و علاوه بر این با نگرانی‌های و آرزوهای کودک هم آهنگ شود تا کودک بتواند به مسائل و مشکلات خود پی ببرد و در همان حال راه حل‌هایی برای مسائل، که او را پریشان می‌سازد به او عرضه دارد. خلاصه آنکه قصه باید در یک زمان یا هم جنبه‌ای شخصیت کودک ارتباط حاصل کند بی آنکه هرگز جدی بودن معماهای درونی او را از سر دور دارد، بلکه بلعکس، آنها را کاملاً باور کند و پا به پای آن اعتماد کودک را به خویش و به آینده افزایش دهد. هنر درمانی یکی از راه‌های درمان معضلات و مشکلات روحی و روانی است، هدف آن‌ها کاهش استرس مشکل مشترک جسمی یا روان شناختی اعضای گروه است.